

Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Jeziorany za 2021 rok

Jeziorany, kwiecień 2022 r.

I. Wprowadzenie

1. Cel przygotowania analizy

Analizę gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Jeziorany wykonano w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Prezentowana analiza obejmuje 2021 rok i zawiera zagadnienia związane z:

- możliwościami przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- potrzebami inwestycyjnymi związanymi z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- kosztami poniesionymi w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- liczbą mieszkańców gminy,
- liczbą właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ww. ustawy,
- ilościami odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- ilościami niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- uzyskanym poziomem przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,
- masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcenia oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

2. Podstawa prawna sporządzenia analizy

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi została przygotowana zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. 2021 poz. 888 ze zm.).

3. Uchwały przyjęte przez Radę Miejską w Jezioranach

Rada Miejska w Jezioranach w 2021 r. podjęła 3 uchwały dotyczących gospodarki odpadami:

- 1) Uchwała Nr XX/173/21 Rady Miejskiej w Jezioranach z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek.
- 2) Uchwała Nr XXVI/231/21 Rady Miejskiej w Jezioranach z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
- 3) Uchwała Nr XXVI/230/21 Rady Miejskiej w Jezioranach z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek.

II. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy Jeziorany

W ramach funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi gmina Jeziorany realizowała zadanie własne związane z odbiorem odpadów komunalnych w ramach umowy zawartej w dniu 03 grudnia 2020 r. z wyłonioną w procedurze In-house własną firmą: Zakładem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Kolejowa 6, 11-320 Jeziorany, obowiązującej do dnia 31 grudnia 2023 r. Powyższa umowa obejmowała usługę odbioru i transportu odpadów komunalnych zmieszanych oraz segregowanych tj. papieru, szkła, tworzywa sztucznego, opakowań wielomateriałowych i metalu oraz odpadów biodegradowalnych i popiołu, a także odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu AGD i RTV wytwarzanych w nieruchomościach zamieszkałych. Natomiast odbiór ww. odpadów z nieruchomości niezamieszkałych odbywał się na podstawie odrębnej umowy zawartej z tą samą firmą w dniu 29.12.2020 r.

Już na początku funkcjonowania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, tj. w 2013 r., Rada Miejska w Jezioranach podjęła uchwałę o objęciu systemem gospodarki odpadami zarówno nieruchomości zamieszkałe jak i niezamieszkałe.

Natomiast zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Jeziorany od 16 października 2015 r. realizowane jest w ZGOK Sp. z o.o. w Olsztynie, zgodnie z Umową Wykonawczą z dnia 05.06.2012 r.

Rada Miejska w Jezioranach uchwałą Nr XII/116/20 z dnia 28 lutego 2020 r. ustaliła szczegółowy sposób i zakres świadczenia usługi odbioru odpadów komunalnych, na podstawie której odpady komunalne odbierane są z następującą częstotliwością:

- a) zmieszane odpady komunalne i bioodpady, tj. odpady zielone, spożywcze i kuchenne ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji:

- od właścicieli nieruchomości z obszaru miasta Jeziorany – 2 razy w tygodniu,
- od właścicieli nieruchomości z obszarów wiejskich gminy Jeziorany – 2 razy w miesiącu, w okresie od kwietnia do października raz na dwa tygodnie

b) selektywnie zebrane odpady komunalne, tj. papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe oraz metale:

- od właścicieli nieruchomości z obszaru miasta Jeziorany – 2 razy w miesiącu,
- od właścicieli nieruchomości z obszarów wiejskich gminy Jeziorany – raz w miesiącu.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych odbywa się w systemie workowym:

-worek żółty- tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale;

-worek zielony- szkło;

-worek niebieski- papier;

-worek brązowy- bioodpady.

Na terenie gminy Jeziorany od listopada 2021 r. funkcjonuje stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) odbierający od mieszkańców gminy Jeziorany odpady problematyczne, tj.: 1) odpady niebezpieczne, 2) przeterminowane leki i chemikalia, 3) Odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, 4) zużyte baterie, akumulatory i świetlówki, 5) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, 6) meble i inne odpady wielkogabarytowe, 7) zużyte opony, 8) odpady budowlane i rozbiórkowe, 9) odpady tekstyliów i odzieży, 10) odpady zielone, 11) popiół.

Dodatkowo firma odbierająca odpady komunalne realizuje formę PSZOK-u objazdowego, tj. raz na kwartał dokonuje zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego u źródła poprzez tzw. wystawki. Natomiast odpady budowlane i rozbiórkowe w ilości nie większej niż 500 l na gospodarstwo, pochodzące z małych remontów, niewymagających pozwolenia na budowę lub zgłoszenia robót budowlanych, odbierane są na zgłoszenie.

III. Ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Jeziorany:

1. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne 20 03 01

W 2021 r. z terenu gminy Jeziorany zebrano łącznie **1 326,2200 Mg** odpadów zmieszanych,

2. Odpady segregowane

W 2021 r. z terenu gminy Jeziorany zebrano łącznie **333,4100 Mg** odpadów segregowanych, w tym :

- a) opakowania z papieru i tektury (15 01 01) - **14,1200 Mg**
- b) opakowania z tworzyw sztucznych (15 01 02) – **37,5600 Mg**
- c) opakowania ze szkła (15 01 07) - **131,0400 Mg**
- d) papier i tektura (20 01 01) – **36,8800 Mg**
- e) tworzywa sztuczne (20 01 39) - **117,8600 Mg**

3. Ilości pozostałych odpadów odebranych w 2021 r.:

- a) zużyte opony (16 01 03) - **7,1600 Mg**
- b) urządzenia zawierające freony (20 01 23*) - **4,4600 Mg**
- c) leki inne niż wymienione w 20 01 31 – **0,2550 Mg**
- d) zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zaw. substancje niebezpieczne (20 01 35*) - **1,4400 Mg**
- e) zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35 (20 01 36) – **4,4200 Mg**
- f) odpady wielkogabarytowe (20 03 07) - **96,2600 Mg**

4. Pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o **kodzie 19 05 99 w ilości 0,8800 Mg** zostały składowane na Składowisku Odpadów w Wysiece k. Bartoszyc lub na Składowisku Odpadów w Wawrzyńkach, o **kodzie 19 12 12 w ilości 35,1070 Mg** zostały składowane na Składowisku Odpadów w Kosinach Bartosowych, na Składowisku Odpadów w Uniszkach oraz na Składowisku Odpadów w Różankach.

1. Z terenu gminy Jeziorany w 2021 r. przekazano do termicznego przekształcenia 960,9810 Mg odpadów wytworzonych z 1 778,8800 Mg odpadów komunalnych odebranych i zebranych z obszaru gminy.

IV. Osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych

W tabeli niżej przedstawione zostały wymagane oraz osiągnięte w 2021 r. przez gminę Jeziorany poziomy: ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz składowania odpadów komunalnych.

Poziomy obliczono na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach otrzymanych od podmiotów odbierających i zbierających odpady w 2021 r.

Tab. Osiągnięte poziomy: przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów, ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz składowania odpadów komunalnych w 2021 r.

Rodzaj poziomu	Wymagany poziom w 2020 r.	Osiągnięty poziom przez gminę Jeziorany w 2021 r.	Uwagi
Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	35%	3,10 %	Poziom osiągnięty,
Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	20%	29,02 %	Poziom osiągnięty,
Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych	Brak wymogów na 2020 i 2021 r.	2020 r. – 3,89 % 2021 r. – 2,02 %	Brak wymogów na 2020 i 2021 r.

V. Dochody i koszty związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami– dane na dzień 31.12.2021

Tab. Podsumowanie wpłat mieszkańców gm. Jeziorany za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz wydatków dotyczących gospodarki odpadami . Stan na 31.12.2021 r.

Rok	Wpłaty dokonane w roku	Wydatki poniesione w roku				Różnica pomiędzy wpłatami i wydatkami
		Razem	W tym :			
			Faktury za odbiór i zagospodarowanie odpadów	Koszty administracji systemu	Pozostałe	
Rok 2021 (stan na 31.12.2021r.)	1 883 834,16 zł	1 918 287,43 zł	1 751 824,59 zł	149 540,61 zł	16 922,23 zł	- 34 453,27 zł

W 2021 r. mieszkańcy gminy Jeziorany wpłacili na rzecz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi kwotę **1 883 834,16 zł** a łączne wydatki związane z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi gminy Jeziorany wyniosły **1 918 287,43 zł**. Największe koszty generowały odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów do instalacji RIPOK.

Bilans wydatków i dochodów gminy Jeziorany związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami– stan na dzień 31.12.2021

wpłaty mieszkańców na rzecz opłaty śmieciowej	wydatki systemu gospodarki odpadami
1 883 834,16 zł	1 918 287,43 zł

Wydatki związane z funkcjonowaniem gospodarki odpadami w gminie Jeziorany przewyższyły w roku 2021 wpłaty mieszkańców gminy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi o kwotę 34 453,27 zł.

VI. Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarki odpadami komunalnymi (stan na 31.12.2021)

Gmina Jeziorany w dniu 31.12.2021 r. liczyła 7 372 mieszkańców, w tym liczba mieszkańców miasta Jeziorany wynosiła 3 055 osób, a liczba mieszkańców sołectw gminy Jeziorany 4 317 osób.

Według ewidencji deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych do Urzędu Miejskiego w Jezioranach ujętych zostało 5 211 mieszkańców gminy Jeziorany. Różnica między liczbą mieszkańców zameldowanych a ujętych do opłat wynika z faktu, iż wiele osób zameldowanych na terenie gminy Jeziorany wyjechało za pracą do innych miejscowości w Polsce lub za granicę, czy też uczyło się lub studiowało i zamieszkiwało w internatach, bursach, stancjach i domach studenckich poza terenem gminy. Należy podkreślić, że zameldowanie nie jest wyznacznikiem objęcia deklaracją o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi lecz samo pomieszkiwanie.

VII. Możliwości przetwarzania odpadów

W związku z tym, że na terenie gminy Jeziorany nie ma możliwości przetwarzania odpadów niesegregowanych i biodegradowalnych, dlatego też tego rodzaju odpady przekazane zostały, zgodnie z Umową Wykonawczą z dnia 05.06.2012 r. do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie, gdzie poddawane są procesowi biosuszenia w Segmencie Biologicznego Przerobu, celem wytworzenia paliwa z odpadów.

Odpady komunalne zbierane selektywnie z terenu gminy Jeziorany przekazane zostały również do ww. zakładu, gdzie poddane zostały procesowi odzysku, skąd następnie przekazane zostały recyklerom lub pośrednikom.

VIII. Potrzeby inwestycyjne

W listopadzie 2021 r. otwarto w gminie Jeziorany Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Kolejowej w Jezioranach.

W gminie Jezioranach w związku z ograniczoną ilością funduszy nie zrealizowano w 2021 r. zakupu pojemników na odpady biodegradowalne, aby wypełnić nowe rozporządzenie ministra środowiska. Zakup pojemników został przesunięty na następne lata. Potrzeba również działań w zakresie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców naszej gminy, w szczególności potrzeby zwiększenia ilości odpadów kompostowanych w przydomowych

kompostownikach. Dzięki takim krokom możliwe będzie ograniczenie ilości odpadów powstających w gospodarstwie domowym jak również przyczyni się do zwiększenia segregacji odpadów w gminie i osiągnięcia poziomów recyklingu.

IX. Podsumowanie i wnioski

Po przeprowadzeniu analizy systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Jeziorany nasuwają się następujące wnioski:

1. Systemem gospodarki odpadami w gminie Jeziorany zostały objęte zarówno nieruchomości zamieszkałe jak i niezamieszkałe, a od czerwca 2017 r. włączone są do niego domki letniskowe i inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjne. W ten sposób systemem gospodarki odpadami objęte są w gminie Jeziorany wszystkie istniejące na jej terenie nieruchomości.
2. Gmina w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę odbierała każdą ilość wytworzonych przez jej mieszkańców odpadów komunalnych zmieszanych oraz zbieranych w sposób selektywny, tj. szkła, papieru, tworzywa sztucznego i opakowań wielomateriałowych oraz metali i odpadów biodegradowalnych a także wyposażała nieruchomości w worki niezbędne do gromadzenia tychże odpadów.
3. Oprócz odbioru ww. rodzajów odpadów można było również oddać nieodpłatnie bezpośrednio z nieruchomości odpady wielkogabarytowe i zużyty sprzęt RTV i AGD oraz gruz pochodzący z drobnych remontów.
4. W gminie Jeziorany otwarto Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, gdzie można oddać bezpłatnie odpady problemowe takie jak:
 - 1) przeterminowane leki i chemikalia,
 - 2) zużyte baterie, akumulatory i świetlówki,
 - 3) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - 4) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
 - 5) odpady budowlane i rozbiórkowe,
 - 6) zużyte opony,
 - 7) odpady zielone,
 - 8) popiół.
5. Gmina Jeziorany w 2021 r. osiągnęła wymagany ustawowo poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.
6. Udało się ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania do poziomu 3,10 %.
7. W 2021 r. wykonywany był przez mieszkańców gminy Jeziorany ustawowy obowiązek segregacji odpadów.
8. Od 16 października 2015 r. cały strumień odpadów z terenu gminy Jeziorany kierowany jest do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie.
9. W celu spełnienia wymogów w zakresie redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania niezbędnym jest zagospodarowanie

odpadów zielonych we własnym zakresie, głównie poprzez gromadzenie ich w przydomowych kompostownikach, tj. zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, gdzie odpady w pierwszej kolejności poddaje się przetwarzaniu w miejscu ich powstania, tak, aby tego rodzaju odpady nie trafiły na składowisko w ogólnym strumieniu odpadów komunalnych.

10. Zwiększeniu powinien ulec także nacisk na prawidłowe segregowanie odpadów u źródła, co wpłynie korzystnie na osiągnięcie poziomów recyklingu i przyczyni się do wypełnienia ustawowych obowiązków nałożonych na gminę odnośnie odpadów.
11. Priorytetową kwestią jest uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwie domowym oraz konieczności skrupulatnego sortowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia określonych przez Unię Europejską poziomów odzysku i recyklingu odpadów.